

суб'єктів, а саме з категорією військових. Це може стосуватися, як застосування вогнепальної зброї в ЗУ «Про Національну поліцію»[2], спеціальних засобів а також багато інших питань. Всі ці аспекти потребують окремого розгляду.

Застосовуючи ці методи, поліцейські зможуть краще взаємодіяти з ветеранами, сприяти їхній реабілітації та запобігти можливим проблемам. Лише поєднавши всі ці заходи, можна мінімізувати деструктивні наслідки та успішно інтегрувати ветеранів у мирне життя після війни.

Список використаних джерел

1. Сайт Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/news/politsiia-rozshukuie-osib-iaki-vnochir-zroztrilialy-politseiskykh-na-vinnychchyni>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015. виданий Голос України, Урядовий кур'єр, Офіційний вісник України, Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/card6#Public>

Горобець Тетяна Мирославівна,

здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Висотенко Юлія Вікторівна,

викладач кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вже з 2014 року Україна перебуває у нестабільних відносинах із сусідньою державою Росією, яку раніше вважала братським народом. З 24.02.2024 р. Росія розпочала повномасштабне вторгнення на територію України, була розпочата російсько-українська війна. З початком цього, на території нашої держави був введений воєнний стан, який став початком змін певних законів, кодексів та нормативно-правових актів України.

Було введено зміни до Кримінального кодексу України, який посилив кримінальну відповідальність за певні злочини, а також були добавлені статті до ККУ, такі як Колабораційна діяльність (ст.111-1 ККУ); Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників (ст.436-2 ККУ). В п. 11 ч 1 ст. 67 ККУ

закріплено, що вчинення кримінального правопорушення з використанням воєнного стану, є обтяжуючою обставиною. [1]

Проблематика кримінальних проваджень в умовах воєнного стану актуальна через невизначеність та нерозкритість певних питань у цій сфері. У зв'язку з цим 01.05.2022 р. набрав чинності Закон №2201-IX «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану», який встановив, що зміст та форма кримінального провадження в умовах воєнного стану повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, які зазначені у ч. 1 ст. 7 КПК України. [2] Також законодавець змінив назву розділу IX-1 КПК України на «Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану», а також було доповнено ст. 615 КПК України.

З початком війни на території України, а найбільше на окупованих та деокупованих ділянках, зросла кількість кримінальних правопорушень. Тому, можна визначити такі форми протидії злочинності:

- профілактика кримінальних правопорушень – вона полягає в проведенні профілактичних бесід з громадянами, а особливо з категорією осіб, які раніше вчиняли правопорушення, а також полягає в нейтралізації криміногенних передумов можливих правопорушень.

- попередження кримінальних правопорушень – це сукупність заходів, які спрямовані на конкретних осіб або груп осіб, які мають наміри для вчинення злочину. Полягає в інформування особи про нерациональність спланованого правопорушення.

- запобігання злочинності – це припинення фактично розпочатого створення умов для вчинення кримінального правопорушення. Тобто припинення готування до кримінального правопорушення (ст. 14 ККУ) або замаху на кримінальне правопорушення (ст. 15 ККУ).

Визначаючи характерологічні ознаки механізму протидії злочинності в Україні, О. Горішний відзначав, що «протидія злочинності є комплексним організаційно-правовим явищем, що спрямоване на удосконалення кримінологічної діяльності (системи заходів, які спрямовуються на елімінацію, нейтралізацію, блокування причин, чинників, умов і детермінантів злочинності). Водночас механізм кримінально-правового впливу є функціональним комплексом визначених кримінальним законом і використовуваних у правозастосовній практиці стосовно тих осіб, які винні у вчиненні злочинів, а також у превентивному сенсі, певних прийомів, технологій і засобів. Це об'єктивно необхідний складний динамічний процес практичної реалізації негативної, однак справедливої та невідворотної реакції держави на вчинення

кримінальних правопорушень, за допомогою системи кримінально-правових засобів, визначених законом (кримінально-правових норм, кримінально-правових відносин й актів застосування норм кримінального права), з метою забезпечення та підтримки порядку в соціумі».[3]

Фундаментальною домінантою кожного державно-правового механізму протидії злочинності постає чітко визначена кримінально-правова політика. Водночас її визначальні напрями окреслюються на підставі об'єктів кримінально-правової охорони, що згруповані за видами і систематизовані відповідно до рівня їх значущості для суспільства.

Рівневий розгляд кримінально-правової політики дає змогу виокремити доктринальний, програмний (системний), законодавчий, правозастосовний, правовиконавчий і науковий рівні. [4] Проте, на жаль, в Україні до тепер немає актуальних державних стратегій, програм щодо протидії злочинності. Щодо державної програми протидії злочинності, то вона є саме тим нормативно-правовим актом, в якому на конкретний часовий проміжок окреслюються організаційно-правові заходи, здебільшого кримінологічного напрямку (запобігання й протидія злочинності), та суб'єкти виконання конкретних завдань. Така пасивність законодавця в Україні проявляється ще зі здобуття державою незалежності, адже ще з 1991 року в Україні стрімко зростала криміногенна ситуація, яка набувала соціальної загрози для державної безпеки. Проте, попри всі складнощі в Україні у 1993 р. все ж ВРУ ухвалила Державну програму боротьби зі злочинністю, яка діяла протягом 1993 – 1995 років. [5]

Отже, підсумовуючи все вище сказане, можна дійти до висновку, що наша держава потребує удосконалення національного законодавства в сфері протидії злочинності. Особливо важливо законно протидіяти цим злочинам у цей нестабільний час, адже воєнний стан – це невизначений в часі і не прогнозований правовий режим, а кримінальне провадження має чітко окреслені межі, строки розгляду справи та відповідальності.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131 зі змінами. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. №4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2001. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
3. Горішний О.О. Співвідношення механізмів протидії злочинності та кримінально-правового впливу. Форум права. 2011. № 2. С. 189–193. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_2_32

4. Борисов В. І., Фріс П.Л. Поняття кримінально-правової політики. Правова доктрина України: у 5 т. Тацій В.Я., Борисов В.Я., Батиргареева В.С. та ін. Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку; за заг. ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова. Харків: Право, 2013. С. 56–71.

5. Державна програма боротьби зі злочинністю. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3325-12#Text>

Горюшкіна Анастасія Ігорівна,

здобувач наукового ступеня доктора філософії кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Комаринська Юлія Борисівна,

професор кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО ІЗ ЖУРНАЛІСТАМИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ПЕРЕПРАВЛЕННЯ ОСІБ ЧЕРЕЗ ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

На сьогоднішній день, висвітлення ходу розслідування кримінальних правопорушень є популярним напрямом у журналістській діяльності. Водночас, відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим [1], а враховуючи специфіку розслідування незаконного переправлення осіб через державний кордон України необхідно зазначити що більшість процесуальних дій проводиться негласно, що у свою чергу має обмежене коло осіб яке володіє інформацією слідства.

До основних напрямів взаємодії правоохоронних органів із суб'єктами медіа відносять: формування суспільної думки щодо питань кримінальної протиправності, поглиблення правової поінформованості населення, інформування про діяльність правоохоронних органів, забезпечення розкриття, розслідування та профілактику кримінальних правопорушень [2, с. 84]. Більше того, в контексті розслідування незаконного переправлення осіб через державний кордон України, участь громадськості у кримінальному провадженні не пов'язана з підготовкою та проведенням слідчих (розшукових) дій, а головним чином зводиться до: